«فصل دوم»

نکات ادبی، زبانی، معنی و مفهوم : «شعرخوانی شعر شوق مهدی»

فیض کاشانی: مولامحسن فیض کاشانی از فقیهان و دانشوران عصر صفوی و از شاگردان حکیم «ملاصدرا» بودو در تمام علوم دینی، عرفان، فلسفه و ادبیات تبحر و مهارت داشت. برخی از آثار او عبارتند از: تفسیر صافی، کتاب وافی، شرح صحیفه سجادیه، دیوان اشعار و شوق مهدی.

گفتم که روی خوبت از من چرا نهان است گفتا تو خود حجابی ورنه رخم عیان است

معنی: گفتم ای امام زمان چرا چهره خودرا از ما پنهان میکنی و ظهور نمی کنی ؟ در جواب گفت : چهره من آشکار و قابل دیدن است اما تو خودت مانع دیدن من هستی

آرایه ادبی : عیان و نهان : تضاد

نکته دستوری: ـِت در خوبت : مضاف الیه و مرجع ضمیرمتصل : حضرت مهدی (عج)است . / نهان : مسند / «ی» در حجابی فعل اسنادی به معنی هستی و حجاب مسند است / عیان : مسند

گفتم که از که پرسم جانا نشان کویت گفتا نشان چه پرسی آن کوی بی نشان است؟

معنی: گفتم ای محبوبم محل زندگی تورا از چه کسی سوال کنم ؟ گفت به دنبال نشانی محل زندگی من نگرد زندگی من بدون نشان است .

آرایه ادبی : تکرار واژه نشان آرایه تکرار

نکته دستوری: جان : منادا / «ا» نشانه ندا / نشان در مصراع اول و دوم مفعول

گفتم مرا غم تو خوش‌تر ز شادمانی گفتا: که در ره ما غم نیز شادمان است

معنی: گفتم غم عشق تو از شادمانی برای من شیرین تر است گفت : غمی که در راه رسیدن به ما به عاشقان میرسد غم نیست که خوده شادمانی است

آرایه ادبی: غم و شادی : تضاد / شادمان بودن غم : تشخیص و پارادوکس /

پارادوکس: وقتی دو ویژگی که همدیگر را نقض می کنند را با هم بیاوریم : فریاد بی صدا

غم : تکرار

گفتم که سوخت جانم از آتش نهانم گفت: آن که سوخت او را، کی ناله یا فغان است؟

معنی: آتش عشق تو که در وجودم است وجود مرا سوزانده است عاشقی که در راه معشوق می سوزد دیگر از او ناله و فریادی بلند نمی شود

آرایه: سوختن جان " کنایه از گرفتار رنج و عذاب شدن / آتش و سوخت : مراعات النظیر / سوخت : تکرار /

جمله آخر مصراع دوم : استفهام انکاری است

گفتم ز «فیض» بپذیر این نیم جان که دارد گفتا: نگاه دارش غم خانه تو جان است

معنی: به معشوق گفتم این جان خسته و بی رمق مرا از من قبول کن . گفت آن را حفظ کن زیرا جان تو جایگاه غم عشق من است .

نکته ادبی: « فیض» تخلص شاعر است

نکته دستوری: « َش »در «نگاه دارش »: مفعول است که مرجع آن نیم جان است

هنرجویان - فروغ دانش پویا